

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 10.

Fylke: Vest-Agder

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Spangereid

Emne: Lynging og mosing

Bygdelag:

Oppskr. av: Olav Jørl Gohre

Gard: Isare

(adresse): Spangereid

G.nr. 155 Br.nr. 16.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Vesentlig etter samtale med eldre folk født 1870-80.

SVAR

Lyng brukes ikke lenger som hjelpeskrå for på gården, men det var mer brukt for en 40-50 år siden. Det hadde dog ikke samme plass som bruk av skov, men blei heller brukt vesentlig mindre.

2. De sanket vin i vintermånedene desember - og var det bare mark også i januar - mars måned.

De kalte det på sante smalgrog til kretturet.

3. De pleide bruke alm. langarr og tjå, alm. slag helst kørere og tykkere en høgtjå. Det var utelikt spesielt for dette jaurnål og kaltes lyngtjå. Enkelte brukte også sigd, helst kvinnfolk dersom der ikke var noen mannfolk i husstanden.

4. Det var helst mannfolk og de brukte tjå, og der bare kvinner i en heim brukte de helst sigd.

21

5. Det var helst kort lynnede brukte smålyng kaldes den og den kunde gro ut igjen etter 3-4 år.

6. Enkeltla den på tang og bar den som byrer hjem, ellers blei den også samlet i sekker og båret hjem.

7. Den blei far set mest ophevat i låven eller på et tre.

8. Det var særlig kyrne og saune som fikk lynn. De pleide mest å gi det i middagstiden "middagsgiva" som det kalles når kreaturene fikk yu mist på dagen. Enkeltla ga lynn sammen med høyet. De pleide ikke hakeke lynn for den blei gift kyrne

9. Når lynn var given og straks etter at den var slått var den ansett for å være nok så bra. Når den hadde ligget lenge inne og tørket blei den mindre god.

Emne nr. 10.

Lynging og mosingB. Lyng som beite

1. Har ikke hørt tale om det

Det hendte og hender særlig når kyrne
beiter på ettersommeren på avslått
eng (hæm) når de får løs anene
og manerig, av det sterke grasset
at de slipper ^(slapp) kyrne på skogen endags
tid forat de kunde spise iseg endel
lyng. Dette kunde regulere farsøydser.

II. Eldre folk kan ikke huske
at moser har blitt brukt som
dyrefor her på gården.